

KIVENJUURET

Stenroth sukuseura ry:n jäsenlehti • N:o 26 • Torstaina 28. huhtikuuta 2011

**Miehikkälän
Hurttalan koulu
von Bellin
perheen
kotina. s. 8-10**

Jäsenlehti, julkaisija
Stenroth sukuseura ry

Toimitus
Jaakko Pihlaja,
päätoimittaja

Viestintätoimikunta
Leila Korvenkoivu
Marjatta Salonen
Henrik Roschier

Osoite
Kivenjuuret
c/o Jaakko Pihlaja
Kirkkosaarentie 15
54930 Levänen
jaakko.pihlaja@pp.inet.fi
Puhelin 0400-376 203

Taitto
Olli Hatakka, Ambitium

Painopaikka
Kopijyvä Joensuu

Painos
600 kpl

Pankki
Stenroth Sukuseura ry
Handelsbanken
313130-1246594

Osoitetiedot
pyydetään ilmoittamaan
sukuseuran jäsenihteerille:
Liisa Sjöblom
Tehtaantie 7
37800 Toijala
liisa.sjoblom@pp.inet.fi

Kotisivu
http://www.stenroth.net

Sukutarinat talteen

Stenroth sukuseuran historiatoimikunta on tarttunut tukevasti toimeen: On aika koota sukutieto ja kirjoittaa muistiin mielenkiintoiset tarinat suvun tärkeistä henkilöistä, tapahtumista ja paikoista.

Esimerkiksi käyvät Anneli Törmäsen (H, T 2182) tyttärensä pojalle kokoamat muistelot von Bellien ”suvun suuresta kertomuksesta”, sekä Helmi Castrénin (S, T 3617) yksityiskohtaisen tarkat muistelmat Wegeliusten Sortavalasta, joista näytteet on julkaistu toisaalla lehdes-
sä mme.

Nä in Anneli Törmäsen:

”Niin Tuomas, kaikillahan meillä on esivanhempamme. Sukua, johon synnymme, emme voi valita. Suuri osa esivanhemmistamme on sellaisia, joista emme koskaan saa tietää. He ovat kuin usvan takana, emme tavoita heitä millään tavoin.

Tällä, mitä sinulle nyt kerron, ei ole tarkoitus kohottaa minkäänlaista sukuylpeyttä, mutta sinun ei myöskään tarvitse häpeillä esivanhempiasi. Kaikki suvut ovat yhtä hienoja, kaikki esivanhempamme - miehet ja naiset - ovat tasa-arvoisia saamassamme biologisessa perinnössä.

Tulet havaitsemaan, kuinka monimuotoista rakkaus synnyinmaahan voi olla ja kuinka monella eri tavalla sukusi miehet ja naiset ovat sen osoittaneet. Suvun juuria ja lähdepuroja sekä hauskoja tapahtumia suvustasi lähdessä sinulle kokoilemaan.”

Nä in sukututkimukseen, eri henkilöiden suusanalliseen kerrontaan ja kirjoittajan omiin muistoihin perustuva tarina valottaa suvun taustaa, menneitä sukupolvia ja suvun jäsenten elämää nuorille sukupolville – tärkeänä elävänä historianana.

Historiatoimikunnan käynnistämä sukutarinoiden tallentaminen ja julkaiseminen toivottavasti pian myös sukukirjoina on nyt lähtökuopissa.

Tarinoiden työstä misessä julkaisukelpoisiksi juuri Sinä olet avainasemassa – kukapa muu sukusi henkilöt ja merkittävät tapahtumat paremmin tietäisi. Tärkeää on kirjata tietäisiä ja kuulemasi vanhempiesi ja esivanhempiesi vaiheista – ennenkuin se on myöhäistä.

On hyvä muistaa Kalevalan viisaus: Mahti ei mene maan rakoon vaikka mahtajat menevät. Mutta siihen tarvitaan Sinulta apua ja vähän vaivannäköä.

Jaakko Pihlaja
päätoimittaja

NUORTEN PALSTA KIVENJUURIIN

Sukuseuran nuoret kirjoittavat omia sukukokemuksiaan, kirjoittavat toisilleen, kirjoittavat suvuilleen, ratkovat tehtäviä, kilpailuja, jonka sisältöä nuoret itse ideoivat, haet suvustasi kirjeenvaihtokumppania! Suku on muotia myös nuorten keskuudessa! Koulujen pihoiilla, hengailupaikoilla, missä nuoret toisiaan kohtaavat, mistä siellä puhutaan? Nuorten kotioloista, kerrotaan isistä ja äideistä, siskoista, sedistä ja tädeistä, mummolasta!? Etkö haluaisi kertoa heistä Kivenjuurissa? Kirjoita esim. aiheista: ”Minun kotini”/”Minun sukuni”! Sana on vapaa. Kirjoita Sinun kielelläsi! Valokuvia mielellään otetaan vastaan julkaistavaksi. Kirjoita juttu, jonka itse haluaisit lukea Kivenjuuret suku-lehdestä!

Toimituksen osoite

Kivenjuuret toimitus, Kirkkosaarentie 15, 54930 Levänen, päätoimittaja Jaakko Pihlaja, jaakko.pihlaja@pp.inet.fi, puh. 0400 376203.

Nuorten sivuista lisätietoja ja mukaan tiimiin ilmoittautumiset: Minna Wirzenius-Karjalainen, minna.w.karjalainen@gmail.com, puh.040 5763606.

Ohjelmatoimikunta, Jan Sundman, jan.sundman@pp3.inet.fi, puh.040 8357397.

Pitäkää yhtä Stenrothilaiset

Ihailen tavattomasti Timo Siukosen mittavaa työtä Stenroth sukuseuran ja Intermezzo-kirjan aikaansaamiseksi. Meillä on nyt käytössämmme paljon tietoja esivanhemmistamme aina 1700-luvulle saakka sekä myös tietoja oman aikamme sukulaisista lähellä ja kaukana.

Kirjalliset aineistot ovat arvokkaita tietolähteitä, mutta sen rinnalla on tärkeää ylläpitää henkilökohtaisia suhteita ja tavata toisia sukulaisia. Internetin ja Facebookin aikana saamme helposti yhteyttä toisiimme sähköisesti, mutta

miten on henkilökohtaisten tapaamisien ja soittojen laita. Monet ihmiset ja etenkin vanhemmat ihmiset kaipaavat henkilökohtaisia yhteydenottoja.

Molemmat veljeni ovat pappeja, jotka työssään ovat nähneet miten sukulaiset usein tapaavat toisiaan vain hautajaisissa. Laajassa Stenroth-suvussa on paljon pienempiä sukuja. Eräiden sukujen tapaamisista olemme saaneet lukea Kivenjuuret-lehdessä. Oman Gulin-Pinomaa-sukuni piirissä tapaamme toisiamme säännöllisesti. Isoäitini Bertha Gulin sanoi aikoinaan lapsilleen ”Häll ihop” eli pitäkää yhtä. Ehkä tämä kehoitus innoitti hänen tyttärensä, sukumme voimanaisiin kuuluneen Aino Pinomaa (1904-1992) kutsumaan sukulaisia vuonna 1967 eräseen Helsingin keskustassa olevaan kahvilaan jouluaattoamuksi kello kahdeksan. Hämmästykseseen hän totesi sinne tulleen 30 sukulaista joulukiireistään ja tulipalopakkasesta huolimatta. Tästä alkoivat Ainin joulukahvit, joita on siitä lähtien järjestetty joka vuosi jonain joulukuun lauantai-iltapäivänä. Ainin elinaikana hän vastasi tilaisuuden järjestelyistä. Nyt sukumme viisi sukuhaaraa vastaavat vuorollaan järjestelyistä ja ohjelmasta. Ainin joulukahvit ovat suosittuja ja niissä on ollut mukana 80-100 henkeä, ilahduttavasti myös runsaasti nuoria.

Sukuseuran viestintätoimikunta on ottanut tehtäväkseen valmistaa seuralle uudet kotisivut uudelle palvelimelle, jossa jäsenillä on mahdollisuus keskustella luottamuksellisista asioista salasanoilla suojatulla alueella, jäsenhuoneessa. Tämä toivottavasti aktivoi jäseniä osallistumaan sukutyöhön, seuran toimintaan ja tapaamaan toisiaan ensin sähköisesti ja sen jälkeen toivottavasti henkilökohtaisesti.

Marjatta Salonen

Intermezzo – Stenrothien välisoitto 2006, taulu 253

Avauspähkkinään, sanatehtävään

haetaan edelleen ratkaisijoita! Keksi sanoja tai lauseita sanasta ”Stenroth sukuseura ry”. Kirjaimia saa käyttää niin monta kuin niitä on em. sanassa, almanakka-nimet ovat sallittuja.

Kerää lista keksimistäsi sanoista tai lauseista ja lähetä se joko sähkö-

postitse tai kirjeitse edellä oleviin osoitteisiin lokakuun 2011 loppuun mennessä.

Sanaseppöjen rankingin ratkaisee raati, parhaat palkitaan! Tulokset julkistetaan Kivenjuurissa. Kaikki mukaan sanoja pätkäilemään!

Muistathan jäsenmaksun!

Jäsenyytesi on tärkeä sukuseuran toiminnalle ja Kivenjuuret-lehden ilmestymiselle. Ohjeet jäsenmaksun suorittamisesta ja pankkisiirtolomakkeen löydät lehden takasivulta.

Jäsenmaksu 2011 vain 20 €, nuorisojäsenet 0 €. Pankki Handelsbanken 313130-1246594.

Puheenjohtaja Marjatta Salonen:

Ammattitiedottaja ja sukutiedon kokoaja

Tekstiiliteollisuuden tiedottajana pitkän työuran tenyt Marjatta Salonen (K, T 253) astui hallituksen puheenjohtajan, sukuseuran ”esimiehen” tehtävään Laukaan vuosikokouksen jälkeen. Toiminta Stenroth sukuseurassa on hänelle tuttua, sillä hän on ollut Lennart Pinomaan tyttärenä aina sukutyössä Gulin-Pinomaa suvun kautta, mm. Pinon Sanomien toimittajana.

Suuri työ on ollut isoisän, Ristiinan rovestin Arthur Lorenz Gulinin (T 186) kirjeiden toimittaminen kolmeksi kirjaksi. Vuosilta 1916-1924 ruotsinkielisiä kirjeitä on kaikkiaan 691 sivua, jotka Marjatan täti Aino Pinomaa on kääntänyt. Isoisän aarteistoon kuuluvat myös muistelmat Ristiinan rovestin seitsemän vuosikymmentä 1855-1925.

Häll ihop – Pidetään yhtä, se on Marjatta Salosen mielestä sukutoiminnan ydin. Sukutyö tuo historiallista perspektiiviä nykyelämään, joka hektisyydessään ja pinnallisuudessaan on usein henkisesti köyhää.

Lennart Pinomaan viisilapsisessa perheessä Marjatta toiseksi nuorimpana asui kymmenvuotiaaksi Käpylässä, sitten tuli muutto Helsinkiin Vuorimiehenkadulle: ”Se oli kova muutos, lapsuus loppui silloin.”

Tyttökoulusta 1959 ylioppilaaksi päässeelle tytölle ei ollut selvää, mitä isona alkaisi tekemään. Tie vei opiskelemaan valtiotieteitä, välillä töihin ja naimisiin. Aikuisopiskelijana valmistuminen tapahtui kahden lapsen jälkeen. Poliittisena tutkijana gradu kaupan alalta avasi silmät näkemään suomalaisen yhteiskunnan rakenteet.

Marjattasta tuli 1980 Tekstiilivaltuuskunnan tiedottaja, joka oli teollisuusjärjestön näköalapaikka myös historiaan, kun tekstiiliteollisuus vietti

1988 250-vuotisjuhlaa.

”Tekstiiliteollisuutta Suomessa on ollut paljon mutta ei niin näkyvää kuin vaatetusteollisuus. Materiaalin tuottajana se on rikas maailma ja kansainvälinen mielenkiintoinen työpaikka. Intercolor – kansainvälinen muotivälineu-

markkinoita länsimaisille luksustuotteille. ”Työtä niin kauan kuin intoa ja kuntoa riittää! Olen isäni tytär – hän kirjoitti vielä 90-vuotiaana. Jouten ei osaa olla.”

Paljon aikaa menee tietokoneen ääressä, myös kesällä ihanassa kesäpaikassa Karjalohjalla, jossa kuluu vuosittain kaksi kuukautta.

Ristiinan rovestin Arthur Gulinin kirjeet Marjatta Salonen on toimittanut kirjoiksi. Ja Intermezzossa riittää selaamista. (Kuva Jaakko Pihlaja)

vosto loi pohjan kuitu- ja väriteollisuudelle. Kolmetoista vuotta sain Suomea edustaa aina jonkun tekstiiliteollisuuden kanssa.

1990-luvulta hän on ollut freelancer ja muodin tiedottaja. Leena Huhtamäen kanssa hän aloitti Suomessa tekstiiliteollisuuden ekologisen tiedottamisen. ”Suuri ongelma on hirveä tuhlaus, se vie rahaa ja energiaa. Olen huolissani, että niin paljon hyvää tavaraa heitetään roskikseen.”

Marjatan työ jatkuu 71-vuotiaana yhä tekstiilien ja muodin parissa, viimeksi Jukka Rintalan, Jokipiin Pellavan ja Joutsen Finlandin tiedotusta hoitaen. Matkat ovat vienneet tiiviisti myös Pietariin, jonne on yritetty avata

Myös lapsista Ruotsissa asuva kauppatieteiden maisteri Kaarle on tekemisissä tiedottamisen kanssa kansainvälisessä PR-uutistoimistossa ja hänen vaimonsa Katri on erikoistunut internet-markkinointiin. Satu, muutama viikko sitten avioitunut filosofian maisteri on ruotsin ja englannin opettaja Liedossa.

Marjatta sanoo, että sukututkimukseen ei aika enää riitä, niin paljon on työtä kirjoittamisessa. Joulun alla ilmestyvä Pinon Sanomia hän teki aikanaan yhdeksän numeroa, osan taitaen ja vieläpä saksitaitolla.

Sukulehdestä hänellä on vahva näkemys: ”Se on kulttuurityö, sen pitää olla kunnolla tehty!”

Ville Palola:

”Tarinoita on vasta vähän”

Historiatoimikunnassa aktiivisesti sukutietoa kerännyt ja keräystoimintaa suunnitellut ja toteuttanut Ville Palola, 75, (N, T 4552) on hieman pettyynyt tähän astiseen tulokseen. Nykypolvien serkussarjojen pohjalta laadittu lähestyminen sukuhaaroihin on tuottanut niukasti tarina-aineistoa. Utta puhtia kaivataan tarinoiden muistiin merkitsemiseen.

Ville muistelee nuoruuttaan Nivalassa, kuinka maaseudulla vierailuilla naapureissa ja kylä reissuilla yökunnissa sukulaisissa sukuasiat olivat aina vanhemman vä en puheenaiheina, joita lapset pää sivät kuulemaan. Nä in hänellä kin on aina ollut intoa sukuasioihin, mutta varsinainen kipinä syttyi Stenrothien Suomenlinnan sukujuhlassa ja perustetun sukuseuran hallituksessa.

Ensimmä isen sukukirjan, Stenrothien Keskenä isen jälkeen 2002 histo-

riatoimikunta ryhtyi voimaperä isemmin kerää mään sukutietoa, kun Timo Siukonen tuli puheenjohtajaksi ja uuden kirjan kokoajaksi. Hän teki suuren työn yli 30 000 hengen taulukkotietojen lisäksi kokoamalla artikkelit sukuhaaroista ammattikunnittain. Intermezzo – Stenrothien vä lisoitto julkistettiin Mikkelin sukujuhlassa 2006.

Intermezzon jälkeen historiatoimikunta on keskittynyt sukutietojen päivittämiseen, tuntemtomien haarojen etsimiseen ja uuden tarinakirjan kokoamiseen. Alkuperäinen ajatus kunkin sukuhaaran omasta tarinakir-

Ville Palola, Maaria Puupponen ja Pertti Toukoma valmistelevat historiatoimikunnassa sukutarinakirjan julkaisemista. (Kuva Liisa Sjöblom)

jasta on Villen mukaan toistaiseksi haudattu vähä isen aineiston takia.

”Kirjeet serkussarjojen yhteyshenkilöille, joita lä hetettiin useita satoja sukuhaarojen yhteyshenkilöille ja joissa pyydettiin tarinoita, ovat tuottaneet yllättä vä n vä hän tarinoita, mutta henkilö tietoja sukutalujen tä ydennykseksi, joita Maaria Puupponen on keskitetysti koonnut, on saatu lisää .”

Villen mielestä nyt olisi aika päästä vanhemmista sukupolvista omiin vanhempiin ja isovanhempiin heitä haastatellen. Ja arkistoista voi yhä löytää mielenkiintoisia elämä ntarinoita. Joistakin suvuista on runsaastikin tarinaa kuten erä illä Kekonien suvun jä senillä.

Yllättä vä nä löytönä Ville kuvaa Sakari Topeliuksen päivä kirjamerkintöjä Helena Gustava Stenrothin (N, T 5053) ja Adolf Fredrik Flanderin hä istä Uusikaarlepyyssä Smedsbackan kartanossa 1840. Tämä selittyy Topeliuksen isän lä heisellä suhteella Helenan isän, Karl Erik Stenrothin, Nils Stenrothin pojan kanssa. Myöhemmin Kajaanissa Flanderit olivat mukana vilkkaassa seuraelä mässä mm. Karolineborgin kartanossa, jota emännöi Helenan sisar Karolina Calamnius. Siitä löytyi myös maakuntaarkistosta Lina Rislachin, Sotkamon kirkkoherran tyttären päivä kirjamerkintöjä.

Stenroth historiatoimikunta tiedottaa

Sukuseurassa suunnitellaan uutta kirjaa, jossa on tarkoitus julkaista suvun kertomuksia ja tapahtumia. Jos mielessä si on jokin tapahtuma tai esimerkiksi perintötietona suvussa kerrottu tarina, nyt olisi aika laittaa se kirjalliseen muotoon ja lähettää historiatoimikunnalle.

Lähtökohtana on varhaisemmat sukupolvet, mutta toki nuoremmistakin otetaan kertomuksia vastaan. Kirjan tarkoituksena on saada ”lihaa luiden ympärille”. Sukukirjamme Intermezzo sisältä perustiedot suvun henkilöistä, mutta nyt haluaisimme tietää lisää. Ketä he olivat, mitä he tekivät, miten he asuivat jne.

Jollakin saattaa olla tietoja ulkomaille muuttaneista, täällä emme tarkoita ainoastaan nykypäivän tietoa vaan myös millaista elämä oli silloin kun perheenjäsen lähti ulkomaille, millaista kirjeenvaihtoa käytiin. Myös kotimaassa asuivilta on kertynyt postikortteja ja kirjeenvaihtoa, nämä ovat entisajan dokumentteja parhaimmillaan.

Voit lähettää meille vahoja kirjoja tai koota niistä oman jutun. Kaikki tämä lisää tietoa suvun tekemisistä entisinä aikoina. Vetoamme teihin sukulaiset: vain teidän avullanne saadaan tämä tarinakirja aikaiseksi. Jos haluat oman isoäitisi tai isoisoäitisi tms. tarinan mukaan kirjaamme, on aika toimia nyt ja laittaa muutama rivi paperille.

Juttuja saa lähettää kirjallisesti tai sähköisesti. Valokuvat ovat tervetulleita juttujen mukana. Jos et itse pysty skannaamaan valokuvia, voit lähettää ne meille ja palautamme valokuvat skannauksen jälkeen.

Lähetä kirjoituksesi ja kuvat Historiatoimikunnalle 1.10.2011 mennessä, osoite Liisa Sjöblom, Tehtaantie 7, 37800 Toijala, tai sähköpostilla liisa.sjoblom@pp.inet.fi.

Karolineburgin kartano, jossa Lönnrot osallistui kuvaelmiin

Karolina Calamniuksen (N, T 4371) mukaan nimetty Karolineburgin kartano Kajaanissa palvelee nykyisin kartanohotellina.

Kajaanilaisen kartanohotellin Karolineburgin rakennusten historia ulottuu myös Stenrothin sukuun. Oulun maakunta-arkistossa säilytettävä kartanon kauppakirja vuodelta 1843 osoittaa, että Kajaanin tuomiokunnan tuomarin Fredrik Calamniuksen leski Karolina Kristina o.s. Stenroth (N, Taulu 4371) myi kartanon lääninmaanimittari Peter Malmgrenille, koska kartanon ylläpito oli hänelle ylivoimaista. Kauppakirjan laatimisessa häntä auttoi monitaitoinen lääkäri ja kansanrunouden kerääjä Elias Lönnrot.

Kauppakirjassa esiintyy myös nimi Carl Stenroth, joka voi olla joko Karolinan isä, Nils Stenrothin poika,

Vaasanläänin lääninmaanimittari Karl Erik Stenroth Uudestakaarelpyystä tai veli, kruununnimismies Karl Niklas Stenroth Nivalasta.

Kajaanin säätyläiset kulkivat rautioliinan ylitse kulkevaa puusiltaa myöten Karolineburgin kartanoon, jossa järjestettiin usein erilaisia juhlia. Siltaa pitkin Karolineburgiin kulki usein myös Elias Lönnrot. Linnan likaiset rauniot ja sen historia eivät kiinnostaneet Lönnrotia, vaikka hän tiesi historioitsija Messeniuksen asuneen linnan kyljessä olevassa majassa. Lönnrotin harrastukset olivat lähinnä Vienan runoissa ja lääketieteen kysymyksissä.

Kajaaninjoen pohjoistyräällä ko-

hoava Karolineburgin kartano liittyy monin tavoin Kajaanin piiriläikäri elämään. Sen ruotsinkielinen nimi supisuomalaisella seudulla tuo mieleen viime vuosisadan säätyläisajan vallasrouvineen ja -herroineen. Kartano olikin koko Kajaanin seudun rikkaimpia taloja, johon laajimmillaan kuului useita torppia ja lähes koko Kajaaninjoen pohjoispuolinen alue koskiosuuksineen. Alun perin kartanon paikalla sijaitsi 1800-luvun alussa Tuovilan tilaan kuulunut Joutavanininen torppa.

Alueen osti itselleen vuonna 1835 Kajaanin silloinen tuomiokunnan tuomari Fredrik Calamnius. Hän solmi seuraavana vuonna avioliiton Karolina Kristina Stenrothin kanssa. Jo ikään tynyt tuomiokunnan tuomari, jolle varallisuutta oli kertynyt melkoisesti, rakensi vaimolleen ja perheelleen Kajaanin olot huomioiden varsin tilavan talon saleineen ja kamareineen vuonna 1836. Kartano oli tuossa vaiheessa vielä yksikerroksinen.

Tuomari Calamnius kutsui kartanoaan Karolineburgiksi vaimonsa Karolinan mukaan. Pariskunta järjesti kartanossa erilaisia juhlia ja illanistujaisia, joihin myös Lönnrot osallistui. Tiedetään näin kartanossa järjestetyistä myös jonkinlaisia tableau vivant -kuvaelmia, joihin Elias Lönnrotkin tietävästi osallistui aikalaisten iloksi. Mitään parrasvalojen sankaria hänestä ei kuitenkaan tullut. Pikemminkin hän oli pökölömäinen roolissaan, mikä herätti yleistä hilpeyttä, varsinkin naisväesssä, jota naimaton ja varakkaana pidetty piiriläikäri tuntui kiinnostavan.

Nykyisin Karolineburg toimii perhehotellina. Kartanohotelliksi se restauroitiin 1990. Kolmessa rakennuksessa, päärakennuksessa, Pehloorin pytingissä ja Valkoisessa talossa on ravintola sekä 20 huonetta ja 50 vuodepaikkaa

jatkoa sivulta 5.

Palolan suvusta ei myöskään Villen mukaan kovin paljoa tarinatietoa ole lukunottamatta hänen äitinsä Martta Palolan kahta kirjaa, joiden jutu keskittyvät kodin tapahtumiin, naapureihin ja lähisuvun tapaamisiin.

Ville Palola miettii, onko ihmisillä joku kynnyks, pelkäävätkö he sukutarinoiden kertomista, vai onko kyse vain siitä, että niitä ei ole tullut tallennettua. Toivottavaa olisi nyt saada aineistoa kokoon syksyn mennessä, jolloin lokakuun lopulla historiatoimikunnalla on inventaariokokous.

Stenrothit Kajaanissa

Helena Gustava Stenrothin (N, T 5053) ja Adolf Fredrik Flanderin häät vietettiin Smedbackan kartanossa NyCarlebyyssä 29.12.1840. Zakarias Topelius on kuvaillut niitä ruotsinkielisessä päiväkirjassaan. Kuvaukseen voi tutustua sukseuran sivulla www.stenroth.net.

Pian avioliiton solmimisen jälkeen Helena ja Adolf Fredrik muuttivat Kajaaniin, jossa leskeksi jäänyt sisko Carolina asui tyttärensä Fredriquen kanssa. Helena Custavaa oli puolisoaan Adolf Fredrikiä 11-vuotta nuorempi.

Perheeseen syntyi yhdeksän lasta: Karl Adolf (1841-1910), Hilda Gustava Fredrika (1844- ?), Hilma Gustava (25.6.1845-?), Herman Fredrik (1847-1916), Nanny Maria Magdalena (1850-1885), Oskar Georg (1852-1912), Helena Karolina (1854-1870), Gustav Robert (1857-?), Ida Olivia (1861-1922).

Kajaanin asukasluku 1850-luvulla oli noin 500 asukasta. Kajaanissa vietettiin säätyläisperheissä seuraelämä vierailuineen ja juhlineen. Rupateltiin, tanssittiin, oli runoiltoja, juotiin kahvia ja tietysti punssia. Karolineburgin kartano, jonka Helenan sisko Carolina Calamnius (N, T 4371) myi maanmittari Petter Malmgrenille oli edelleenkin suosittu kyläilypaikka ja seuraelämä keskuksista tuon ajan Kajaanissa.

Helena ja Adolf Flanderin tuttavapiiri koostui Kajaanin ja lähiseudun säätyläisperheistä. Tuttavapiiri oli Kajaanissa, Paltamossa ja Sotkamossa. Heitä oli mm. maanmittari Petter Malmgren perhe, joka asuin Karolineburgissa, postimestari Nykopp, Kajaanin alkeiskoulun rehtori, herännäispuhuttiin Viktor Lars Helander ja puoliso Rosina, viskaali Herman Wahlgren, Kajaanin kappalainen Högman, maanmittari Erik Högman, herännäispuhuttiin Johan Krank, tohtori Elias Lönnroth ja vaimo Maria os. Piponius, Paltamon kirkkoherra Karl Aejmelaeus ja puoliso Maria, Kajaanin apteekkari, herännäisjohtaja An-

ders Malmgren ja puoliso Alvina, sotkamon nimismies Johan Durchman ja puoliso Katarina - tietysti Sotkamon kirkkoherra Karl Rislachin perhe. Kirkkonherran kuoltua 1841, ruustina Josefinasta ja tytär Linasta tuli pormestari Adolf Fredrik ja Helena Flanderin ehkä läheisin ystäväperhe.

Sotkamon kirkkoherra Karl Rislach ja puolison Josefinan tytär Lina oli 1850-luvun alkuvuosien Kajaanissa vielä nuori sivistynyt ja kielitaitoinen neitokainen, joka osallistui mielellään aikansa seuraelämään ja oli hyvin suosittu säätyläisperheissä. Lina piti päiväkirjaa, jossa hän kertoo yksityiskohtaisesti minkä laista Kajaanin seurapiirielämä oli 1850-luvulta. Siinä on useita viittauksia Helena ja Adolf Flanderin perheeseen. Muutama ote Lina Rislachin päiväkirjasta:

27.4.1853. Illalla lähdin kanavasillalle ja kävelin aina koskelle asti – tämä tapahtui ensimmäisen kerran tänä keväänä, sillä tähän asti on ollut lunta niin runsaasti. Minä istuuduin kivelle, käsi poskea vastaan, katsellen tummaa järven aaltoa, joka niin majesteettillisesti vierii korkealle sinkoillevan vaahdon alla. Tämä kohta koskessa on mielipaikkani, ja jos minun joskus täytyisi hukuttautua, niin tällä kohtaa olisi ihaninta heittäytyä kuohuihin. Olin jo näkevinäni itseni valkoisiin puettuna makaavan suuren ja kauniin kuohun keskellä ja häviävän syvyyteen! – Tällaisia ajatuksia tulee väliin mieleeni – ne ovat ihania, mutta niin sekavia, etten osaa oikein selittää niitä.

Su 15.5. (1. helluntaipäivä) Aamulla Karolineburgiin lainaamaan Runebergin runoja. Sitten istahdin kanavan varrelle putouksen kupeeseen lukemaan "Jouluiltaa". Olin ensi kerran kevätasussa – vaaleanpunaisessa, päässäni olkihattu. Ah, niin idyllistä – mutta sehän kuuluu kevääseen. Illalla hetkinen Nordbergien luona, sitten kävelyllä. (Me kävelemme joka ilta kanavasillalla, mutta kirjoitan sen muistiin vain silloin, kun joku tekee meille

La 21.5. Viime yönä olin lapsenvahdina pienelle Nanny Flanderille. (Taulu 5080, Nanni Maria 1850).

La 29.7. Tanssimme vielä eron hetkeen saakka Öhrnien luona. Sitten söimme päivällistä Högmaneilla, ja illan me kaikki (paitsi Emilia ja Edla) vietimme Flandereilla.

Su 31.7. (Helenan nimipäivä) Täti Flanderin nimipäivä: Helena. Emma, Janne, Oscar, Augusta, Alba, Celina, viskaali, Marie L., "Janne Kuhmosta", Marie ja minä olimme pukeutuneina ruotsalaisiin kansallispukeihin ja leikkelimme ja rupattelimme ja tanssimme juhannussalon ympärillä. Äiti oli kirjoittanut runon tilaisuutta varten ja senkin me lauloimme tädille, joka oli hyvin tyytyväinen ja liikuttunut. Sieltä menimme jatkamaan hauskanpitoa Kyandereille, jonne meidät oli kutsuttu iltapäiväksi. Marie L. lähti jo kotiin.

Ma 8.8. Taivas, miten suuri kunnia oli miltei ovellemme! "Runebergin poika" on kaupungissa ja täti Flander sai meidät toivomaan, että hän kyläilisi meilläkin. Siitä ei kuitenkaan tultukaan mitään, mutta minulla oli kuitenkin ilo hänen tähtensä panna kukkia maljakoihin!

Su 4.9. Kirkossa. Sitten olimme päivällisellä Högmaneilla ja luin siellä Thekla Knösin kirjaa. Sieltä menin mietiskelypaikalleni, ja iltapäivällä kävin Flandereilla ja kävelyllä tähtien loisteessa. Lopuksi keskustelimme Marie Levoniuksen kanssa pitkälle yöhön. Lopultakin – hän on niin herttainen.

La 17.9. (Elisabethin nimipäivä) Isoäidin nimipäivä: Elisabeth. Aamupäivällä meillä kävivät Högmanit, tädit Nordberg, Repö ja Flander, tohtori Lönnrot Nykoppin ja Ömanssonin kanssa ja iltapäivällä rouvat Lönnrot ja Nykopp. Illalla ulkona oli jumalaisen kaunista.

Ti 27.9. Meidät oli kutsuttu päivälliselle täti Nordbergin luo ja siellä viivymme sitten koko illan. Siellä olivat myös Högmanit, Batu ja täti Flander. Täti Flander totesi, ettei ihminen voi itse määrätä "aviovalintaansa". Mutta onkohan se niin? Kenties.

von Bellien sukujuuret Skotlannissa ja Saksassa

Skotlannista 1600-luvulla lähtenyt ja Saksan kautta Suomeen päätynyt von Bellien suku liittyi Stenrotheihin, kun arkkitehti Andreas von Bell nai 1892 Laukaan kirkkoherran Otto Adolf Stenrothin tyttären Sigridin (H, T 2167). "Sirkun" ja "Anteron" kuuden lapsen jälkeläisistä on muodostunut aktiivinen sukuhaara, joka on innokkaasti ollut mukana sukuseuran toiminnassa. Heidän poikansa Armas von Bellin tytär Sirkku Anneli Törmänen (H 2181) on koonnut sukutietoa ja muistelmiaan 35 konekirjoitusliuskalle, joista tässä lyhennellen katkelmia lähinnä hänen isovanhempiensa ja isänsä vaiheista

Isoisäni Andreas von Bell (1859-1935, T 2167) oli arkkitehti. Hän toimi valmistuttuaan valtion rakennustöiden valvojana Lapissa useita vuosia. Hän ei koskaan oppinut oikein hyvin suomen kieltä. Kirjeet, joita hän meille kirjoitti, olivat täynnä hauskoja virheitä – siitä huolimatta hän halusi kirjoittaa meille suomeksi. Hänen laspuudenkotinsa oli saksankielinen. Ruotsin kielen hän oppi melko hyvin, ja ymmärrettävä vistä syistä ruotsi oli heidän kotikielensä. Tästä huolimatta he olivat hyvin suomenmielisiä: kaikki lapset kävivät suomenkielisen koulun.

Viimeiset vuosikymmenet isoisäni omistautui mieliharrastukselleen puutarhanhoidolle. Hänellä oli Eino-poikansa kanssa suuri kauppapuutarha Botbyn Bellbossa. Muistan hänet kalottipäisenä, ihanasti sikarille tuoksuvana, aina iloisena ja leikkiä laskevana partasuu-farfarina. Kädet olivat kookkaat, sormet ruskeat tomaatinvarkaiden nypemisestä. Hänellä oli myös suuret puutarhamansikkaviljelykset, luultavasti ensimmäiset Suomessa.

Myös sukututkimus kuului isoisäni harrastuspiiriin. Täällä on ansiosta meille

Armas von Bell vaimonsa Toinin (vas.) ja sisarensa Toinin kanssa Hurttalan koivikossa 1945. (Eimi von Bellin arkisto)

on jäänyt perinnöksi paljon arvokasta tietoa suvun vaiheista.

Isoäitini Sigrid (1864-1935) tuli kuin joululahjana kodilleen, sillä hän syntyi joulukuun 26. päivänä. Hänelle olikin koko elämän ajan ominaista erityinen antamisen, muistamisen ja toisten ilahduttamisen lahja. Kodin perintönä hän oli saanut luottamuksen ja vahvan uskon Jumalaan, ja tämä säilyikin hänellä syväinä ja raikkaana, hän oli valoisa kristitty.

Isovanhempieni luona Bellbossa

olo oli minulla, maalaistyöllä juhlaa: tunsin itseni siellä rakastetuksi ja oloni turvalliseksi. Farmorini oli aina hyväntuulinen ja iloinen, ja hän keksi koko ajan jotain hauskaa tekemistä milloin ulkona, milloin sisällä.

Isovanhempieni avioliitto oli hyvin onnellinen. Heidän luonaan juhliittiin monia merkkipäiviä suvun ja ystävien kanssa. Sukulaispapit pitivät puheita, ja täydestä sydäimestä laulettiin yhdessä hengellisiä lauluja, ja varsinkin Osvald Stenrothin musikaalisella per-

heellä oli aina musiikin alueelta eri instrumentein tarjota korkeatasoista kuunneltavaa.

Erikoisen merkittäväksi muodostui varmaan se hetki, jolloin voitiin lipposalkoon nostaa itsenäisen Suomen Leijonalippu juhlistamaan isovanhempien hopeahääpäivää elokuussa 1917. Leijonalippu oli aluksi käytössä jonkun aikaa ennen siniristilippuamme.

Murheiltakaan perhe ei säästynyt. Äiti-Sirkku menetti kaksi kuudesta lapsestaan: pienen Hertha-tytön ankaran tulirokon jälkeen, joka siihen aikaan oli hyvin usein kuolemaan johtava tauti, ja vanhimman poikansa Antin ennen vapaussodan alkamista murhaajan käden kautta.

Isäni Mikael Armas von Bell (1889-1965, T 2180) ja hänen sisarensa Toini olivat hyvin läheisiä toisilleen – heillä hän oli vain kaksi vuotta iässä eroa. Täti värikkäästä kertomastan olen saanut isästäni aina hänen lapsuudestaan saakka varsin elävän kuvan muistiini.

Armas oli hyvin erkoinen luonteeltaan. Eläimet olivat hänelle erikoisen rakkaita, ja niitä oli hänellä lemmikkeinä pienistä valkoisista hiiristä kesyihin variksiin. Erään kerran jouluna, kun perhe tapansa mukaan meni ilahduttamaan lapsetonta senaattori Otto Stenrothia, ei isä halunnut lähteä mukaan, koska hänen nimikkolampaansa oli sairaana. Hän sai tahtonsa läpi, ja

koko joulupäivän ja seuraavan yön Armas valvoi navetassa ja vaihtoi kylmiä kääreitä lampaalle, ja lammas parani. Eläinsatuja isäni kirjoitti, ja niitä olikin hänen ”satulaatikkonsa” täynnä. Kouluaikana hän ihastui runoihin, ja varsinkin Väinö Riekin Stoolin tarinat olivat hänen lempirunojaan.

Onnellisen perheen historiaan liittyi vaikeita vaiheita

Valtava usko ja luottamus Jumalaan ja rukouksen voimaan oli isällä jo lapsesta saakka. Runojen jälkeen hänen rakkaimmiksi kirjoikseen tulivat Raamattu ja Kalevala, ja nämä olivat aina hänen mukanaan, yölläkin tyynyn alla. Hänen haaveensa oli tulla hyväksi maanviljelijäksi, ja sen takia hän kävi koulunsa Maanviljelyslyseossa ja tuli ylioppilaaksi sieltä.

Maanviljelyslyseolaisten piti itse hankkia kesäinen harjoittelupaikka. Isä oli kuullut, että Toini-tädin ystävä Toini Kolström on opettajana Peltosalmen puutarhakoulussa, ja siitä hän sai oivan syyn ottaa tämä paikka pakolliseksi kesäharjoittelupaikakseen. Matka harjoittelupaikkaan Helsingistä Kuopioon alkoi polkupyörällä, jonka tarakkaan oli huolella pakattu Kuningatkar Banca esittävä taulu, kosiolah-

jaksi tarkoitettu.

Matka meni hyvin, mutta perillä ei millään kahden viikon oleskelun aikana tahtonut järjestyä tilaisuutta päästä Toinin kanssa kahden. Kun sitten koko puutarhakoulu lähti mustikkametsään, lyöttäytyi isäni mukaan. Lie-nevät tytöt huomanneet isäni aiheet Toinin suhteen, koska jättivät heidät kahden kesken. Siellä luonnon rauhassa Helsingistä saakka tullut kosiomies esitti asiansa, ja Armas sai myöntävän vastauksen. Sen jälkeen alkoi vilkas kirjeenvaihto, ja joulukuussa vietettiin kihlajaisia. Kahden vuoden kihlausajan jälkeen Armas ja Toini vihittiin 2.3.1921, eikä heillä ollut varaa edes hääkuvaan, sillä elettiin vielä vapaussodan jälkeisiä pulakkoja.

Naimisiin mentyään isä hankki velkarahoilla maatilan. Hän oli innokas vuohien hoitaja. Isän maanviljelysyritykset eivät onnistuneet, ja kun lapsia oli jo kolme, täytyi leipäpuuta ruveta hankkimaan muualta. Tähtään aikaan oli mahdollista saada nopeasti oma ammatti, sillä Sortavalan seminaarissa ylioppilailla oli mahdollisuus ns. hospiteerata yhdessä vuodessa opettajaksi. Ensimmäinen opettajan paikka löytyi Miehikkälästä, Hurttalan kyläkoulusta, ja siellä isä palveli ”kansankynttilänä” eläkeikänsä saakka.

Ei elämä Hurttalassakaan ollut ihan tavallisen tasaista kun oli kysymys Armas von Bellistä. Usko Jumalaan ei ollut lapsuusajoista himmennyt vaan pikemminkin vahvistunut. 1926 isä osallistui Ruotsissa yhteiskristilliseen konferenssiin ja sieltä tultuaan hän oli löytänyt ”kotinsa” Helluntaiherätyksen piiristä. Emme kukaan silloin osanneet aavistaa, mitä isän matka Ruottriin tulisi perheellemme merkitsemään.

Vaikka Suomessa oli uskonnonvapaus, alkoi kansakoulun johtokunnan ja tarkastajan taholta ennennäkemättömät vainot isää kohtaan. He vaativat, että isä olisi pitänyt panna pois viralta. Kaikenlaisia valheita isästä levitettiin. Eri mielisyyttä tuli myös hyvin pappisvaltaisen suvun kanssa. Kiiwas sanaharkka, jota käytiin oikeasta opista puolin ja toisin, oli joskus

Upean sienisaaliin äärellä saunan edessä Lea, Anneli, Ruth, Hertha, Eimi ja Toini-täti. (Eimivon Bellin arkisto)

melko äänekkästä. Isä ei kuitenkaan koskaan luopunut vakumuksesta, minä hän oli Raamatusta saanut. Hän rakasti enemmän totuutta kuin kunniaa, mainetta, rikkautta ja ystäviä. Kuitenkin rakkaus kaikesta huolimatta hallitsi hänen elämäänsä: Erimielisyydet vähitellen unohtuivat, ja elimme seesteistä lapsuutta vapaina ja iloisina onnellisessa kodissa, johon meitä oli syntynyt 10, veikeät kaksospojat päättivät lapsisarjan.

Helluntaiherätys johti aseistakieltäytymiseen

Sitten alkoi sota, joka mullisti meidänkin perheen elämän täysin. Isälle sota-aika oli raskas koettelemus. Tämä kaikki johtui siitä, että isä oli suorittanut asevelvollisuutensa palvelen aseellisena, mutta nyt hänen vakauksensa oli, ettei kristityn pidä ottaa asetta tappaakseen – ei edes sodassa. Hän oli omantunnonsyistä aseistakieltäytyjä. Hän joutui palvelukseen astuttuaan ensin ankariin kuulusteluihin, joissa ei toimittu aivan laillisesti. Kuulustelevalta kapteeni löi häntä nyrkillä suoraan kasvoihin ja sanoi, että hänellä oli valta vaikka ampua isäni siihen paikkaan. Isä pysyi kaikista uhkauksista huolimatta vakaumuksessaan.

Muutaman vankeudessa vietetyn päivän jälkeen hänet siirrettiin Turkuun ”kurikomppaniaan”. Siellä ollessaan isä piti päivittäin pientä ruskeaa vahakantista päiväkirjaa. Lainaan tähän suoraan muutamia kohtia päiväkirjasta:

”Kyllä häpeällä painuu pää, kun ajattelee, että samanaikaisesti, kun rinamalla soditaan uskonnon puolesta, järjestetään rintaman takana mitä surullisinta uskovaisten vainoa aivan venäläiseen tyyliin, että rikollisia kohdellaan lievemmin kuin näitä isänmaataan rakastavia kansalaisia, joiden ainoa ’rikos’ on se, että he seuraavat omantuntonsa ääntä.”

”Lihalle ja verelle olisi paljon mukavampaa tarttua miekkaan monta kertaa kuin seisoa ’aseettomana’. Enemmän sankaruutta vaaditaan usein

Bellin perhe Hurttalassa 1943: Takana vas. Sami, Hertha, Eimi, Antero ja Annelin mies Olavi Törmänen, edessä Aarno, Ruth Carpelan, Armas sylissä Lars Carpelan, Toini sylissä Helena Törmänen (nyk. Kinanen), Anneli Törmänen ja Olavi. (Eimi von Bellin arkisto)

pidettyäytymisessä kuin aseeseen tarttumisessa. Mutta nämä sankarit eivät saa eivätkä odota kiitosta maailmalta.”

Isän toivomus kaiken tämän keskellä oli: ”Jospa pääsisimme siihen, että maassa ymmärrettäisiin uskovaisten tarvittavan myöskin, joskaan he eivät voi evankeliumin palvelijoina surmata ketään, ja he eivät joutuisi sorrettuun asemaan, silloin kun sota alkaa. Tämä olisi isänmaan eduksi.”

Tämä toive toteutuikin isän kohdalla. Kun jatkosota alkoi, hän joutui rintamalle aivan etulinjaan, ja sielläkin tehtävä löydettiin, vaikka hänen palveli ilman asetta: hänet lähetettiin viemään ruokaa etulinjaan, ja kun taistelut taukosivat, oli isän tehtävänä auttaa haavoittuneita ja hoitaa kaatuneiden jäämistö omaisille.

Olen tästä kurikomppaniasta kertonut näinkin seikkaperäisesti sen tähden, että tämä on ollut aika, josta sukumme keskuudessaakin visusti vaiettiin. Isän vahakantinen vihko löytyi vasta hänen kuolemansa jälkeen. Järkyttyneinä olemme sitä lukeneet. Henkinen painostus ja väkivalta olivat raskaita kestää. Kaikki hengellinen lukeminen otettiin pois, eikä isä saanut pitää edes hänelle rakasta Raamattuaan.

Sodan loputtua saimme palata Hurttalaan, ja koulunpito jatkui entiseen malliin aina isän eläkeikänsä saakka. Eläkepäiviä vanhempani viettivät

idyillisessä Heinolassa, jossa isä sai kunnioitettuna palvella Heinolan Helluntaiiseurakuntaa. Hän oli korjaamassa tuuletinta rukoushuoneella, josta hänet löydettiin viimeisen palveluksen tässä elämässä seutakunnalleen tehneenä. Hän oli saanut sydäninfarktin.

Armas von Bell oli suojeluskuntalaisena ennen uskonnollista herätystään, joka johti aseistakieltäytymiseen. (Olavi von Bellin arkisto)

Sortavalan kesät Wegeliusten muistoissa

Yhinniemen komea karjalaishuvilan rakentamiseen 1902 osallistui kaikki ukin, Salomon Primus Wegeliuksen lapset perheineen. (Tertit Oksasen arkisto)

Stenrothien yhtymäkohta Wegeliussukuun on Maria Katarina Masalinin (S, T 3599) tyttären Maria Juliana Costianin ja Karl Isak Wegeliuksen (T 3600) avioliitto 1816. Heidän poikansa, kanttori Gustaf Benedictus Wegeliuksen poika Salomon Primus Wegelius (T 3609) vaikutti Läskelässä 25 vuotta tehtaanhoitajana ja sitten Sortavalassa pankinjohtajana. Hänen kahdeksanlapsisen perheensä elämää pojan Birgerin tytär Helmi Castrén on kuvannut konekirjoitetuissa 145-sivuisissa muistelmissaan muun sukunsa mukana erittäin elävästi ja yksityiskohtaisesti. Tässä muutamia valikoituja otteita 1900-luvun alusta hänen kirjoittaminaan sekä hänen serkkunsa, Väinön tyttären Sirkka Siiralan nuoruusmuistoista heidän kesäpaikastaan Hakasaaresta.

Yhinniemi koko suvun kesähuvila

Wegeliuksen suvun yhteinen kesähuvila Yhinniemi oli kuusi kilometriä Sortavalasta etelään. Sinne liittyvät

kaikkein hauskimmat nuoruuden muistot, siellä saimme viettää lapsuuden ja nuoruuden onnelliset kesät, koko suku kuin yhtenä perheenä ja serkkulauma kuin sisarusparvena.

Huvilan paikaksi oli valittu mäen korkein huippu Laatokan pinnan yläpuolella, josta avautui suurenmoinen näköala yli Hietasen ja Pennusniemen (josta tuli Winterien Taruniemi), yli Haavuksenselän ja ohi jylhän Haukariutan aavalle Laatokalle. Joskus kirkkaalla ilmalla siintelivät Valamon saaret taivaanrannalla, joskus myös kangastuksena ylösalaisin. Voitteko kuvitella sellaista näköalaa vaikkapa elokuun kuutamolla, se oli lumoava.

Vuonna 1902 rakennettiin Pojusedän (Bruno Stenius) piirustusten mukaan huvila, suuri ja komea karjalaismalliseen tyyliin. Moni hikipisara siinä pusertui setien otsasta, ennenkuin huvilan ympäristö, alkuaan täydellistä louhikkoa, oli raivattu ja tasoitettu, kivet väännetty tai räjäytetty ja pengermät rakennettu. Alkuvuosina oli paljon käärmeitä.

Myöhemmin Rafael-setä meni naimisiin, Steniukset saivat Neionnie-

mensä Antreassa ja Väinö-setä läiset Hakasaarensa, joten Yhinniemelle jäivät Ukki, Mummi, Jenny-täti, Holstilaiset ja me Birgerin lapset. Edvin-setä ja Törnuddit eivät olleet mukana tässä ”yhtiössä”.

Ne olivat ihania kesiä, koko elämällä oli jonkinlainen ilon ja huolettomuuden leima, kuin ainoana tehtävänä olisi ollut nauttia elämästä. Talospuolesta huolehti kukin rouvista vuorotellen ollen emäntänä aina viikon kerrallaan. Lova-täti (Lovisa Hoffren), Mummin sisar oli taitavana keittiömestarina sekä viiden, kuuden apulaisen ohjaajana ja kurissa pitäjänä. Ukilla oli ehdoton yksinvalta. Kaikki tottelivat hänen määräyksiään.

Ukki hoiti kirjanpidon. Kesän lopussa hän laski mustasta vahakantisesta vihostaan, montako aterialla kukin oli syönyt, ja aterian keskimääräisen hinnan mukaan sai maksaa.

Tavallisesti Yhinniemelle tultiin moottorilla. Alkukesinä oli siellä vain Ukin pieni moottori ilman kajuuttaa, sitä me tytöt saimme nyöhemmin käyttää tanssiaisretkillämme. Ukin moottorin jälkeen tuli Väinö-sedän moottori kajuutan kanssa, ja 1906 tuli ”Ilona”, joka kuljetti meitä monilla retkillä. Yhinniemi oli mantereella, niin että sinne pääsi myös maata myöten hevosella, mutta harvemmin käytettiin tätä kulkuvälinettä.

Yhinniemen rannassa oli tilava sauna, moottoritali kahdelle moottorille, uimahuone ja iso ja pieni laiturit. Kaikki ruokatavarat maitoa lukuunottamatta tilattiin kaupungista, tuotiin moottoriin ja Sven-setä sai kuljettaa ne Yhinniemelle. Kun kuulumme moottorin tulevan, ryntäsimme kaikki kilpaa juosten rantaan, ja jokaiselle riitti jotain kannettavaa.

Sisälle huvilaan tultiin pienen verannan kautta suoraan pirttiin, joka oli läpi talon ulottuva 8 kertaa 15 metrin kokoinen huone monine ikku-

noineen, lisänä vielä sivussa aidan erottama nurkka huone ”karsina”, juh-
lallisempi seurustelupuoli, kaikki huoneet valkoisin maalaamattomin lattioin sisustettuina suomalaissalliseen tyyliin. Keskellä pirttiä oli pitkä ruokapöytä penkkeineen. Ukin paikka oli pöydän yläpäässä, muut istuivat sitten iän mukaisessa arvojärjestyksessä. Vain kaikkein pienimmät lapset, joita lastenhoitajat syöttivät, istuivat pikkupöydän ääressä.

Jokaisella perheellä oli aluksi oma huoneensa, mutta osan muuttaessa pois ja lasten kasvaessa saivat vanhemmat omat huoneensa. Alakerrassa oli vasemmalla kaksi huonetta, oikealla päässä tarjoiluhuoneen kautta Ukin ja Mummin huoneeseen sekä keittiöön. Pirtin nurkasta ulko-oven vierestä lähtivät raput yläkertaan. Keskellä oli iso aula, siellä nuorakiikku, jossa sadepäivinä voi huimasti kiikkuu. Pihan puolella oli ”luhti”, katollinen vilpola, missä Ukki joskus kesä iltoina istui herravieraineen ja totilaseineen, usein myös Sven-setä kiersi pitkää siimaa kuivaustelineelle. Hallin sivulla oli neljä makuuhuonetta, joista kaksi jänvenpuoleista oli yhdistetty parvekkeella.

Siihen aikaan ei tunnettu mitään ”bikinejä”. Kesäkuumallakin meillä oli yllämme paita, liivit, alushousut, alushame ja pitkä hihainen leninki, kylmällä ilmalla pitkät mustat villasukat ja mustat nahkakengät, usein hattukin päällä. Lämpimällä ilmalla saimme olla avojaloin.

Ukki kyllä styi ainaisen silityshommaan, Hän meni ja osti pakan mustan ja harmaan kirjavaa kangasta, jossa ei liika näkynyt. Siitä ommeltiin puvut sekä tytöille että pojille. Olimme kuin orpokodin lapset univormuissa. Äitienkin mielestä kangas oli synkkää ja rumaa, mutta eihän Ukkia sopinut vastustaa. Uimapukuja meillä ei ollut ennenkuin joskus isompina. Uiminen oli hauskaa, mutta pieninä emme saaneet aivan mielinmäärin räpiköidä.

Kesällä 1915 oli meillä ensimmäiset tanssiaiset Yhinniemiellä. Kanervanoksista sidotuilla sepeleillä koristimme pirtin, ja kun vieraat eri tahoilta saapuivat moottoreillaan, juoksimme kaikki rantaan, kuten aina vieraiden

Ukki Salomon Primus (takana 2. vas) hallitsi Yhinniemeä, mutta lapset perheineen viihtyivät siellä kesä. Tertit Oksasen arkisto)

tullessa. Tunnelma oli aluksi hieman kankea, kavaljeerit polvihousuissaan ahtautuivat rykelmäksi ulko-oven viereen ja vain vaivoin saatiin heidät siitä liikkeelle. Jotkut eivät ollenkaan suostuneet tanssimaan eikä seurustelemaan tyttöjen kanssa. Seuraavina kesinä oli tunnelma jo paljon vilkkaampi, niin että kavaljeerit heti alkuun riisuivat takit päältään jaksakseen kylliksi tanssia.

Viimeiset Yhinniemen kesät olivatkin yhtämittaista huvien pyörrettä. Saimme käytyä väksemme Ukin vanhan moottorin, sillä ajaa prutkuttelimme tanssiaisissa, vierailuilla, vieraita kutumassa ja huvimatkoilla. Oli siinä valkoisten brodyrirenkien ja alushameiden pesua ja silitystä, kun ne joka kerta oli pestävä ja tanssiaisia oli tuhkatihettä.

Sirkka Siirala: Yhinniemestä Hakasaareen

Vietin ensimmäiset kesäni Yhinniemiessä Wegeliusten perheyhteisön kesäkodissa. Kun sisareni Telle syntyi, vanhempani hankkivat meille oman kesäpaikan Hakasaaren. Äitini Maikki, joka oli arka ihminen, ei oikein viihtynyt Yhinniemen vilinässä vaan kaipasi omaa rauhaa.

Vietin sitten 30 elämäni onnellisinta kesää Hakasaaressa, aina väkällä tosin olin viikkojakso Yhinniemessä. Me serkukset leikimme, kummittelimme ja yritimme pelotella toisiamme, pelasimme korttia tai keksimme runoja, joiden loppusana tai -tavu oli annettu. Me uimme paljon ja vietimme päiviä kausia rannassa. Yhtenä kesänä siellä oli vesikelkkamäki, joka oli ahkerassa käytössä. Hauskaa oli.

Isä alkoi etsiä omaa huvilan paikkaa ja löysi mieleisensä Sortavalan itäpuolelta Kirjavalahden suulta Hakasaaresta. Ensin hän osti suuresta saaresta lähinnä mannerta sijaitsevan osan, myöhemmin koko saaren. Saari käsitti 24 hehtaaria, maasto oli sangen vaihtelevaa, kukkuloita, metsää, niittyjä ja laaksoja. Tie oli kehno, joten ensimmäiseen Sortavalaan kuljettiin laivalla tai moottoriveneellä. Siro-niminen laiva kulki päivistä in. Ensimmäisinä kesinä saaresta tapettiin kymmenittäin kyykäämeitä.

Saareen rakennettiin huvila, jonka piirsi viipurilainen arkkitehti Uno Ullberg. Talo oli rakennettu kauniista pyöröhirsistä, alakerran suuressa pirtissä ne jäivät näkyviin. Pirtissä oli suuri pitkä ruokapöytä, ison ikkunan edessä nojatuoli ja nurkassa iso astia-kaappi. Kaluston oli suunnitellut itse arkkitehti. Pirtistä nousi kolme porrastas karsinaan, jossa ulkoseinä kiersi sohva ja sen edessä oli nelikul-

mainen pöytä. Salmenpuoleiselle penkille sopi istumaan ainakin 3-4 henkeä ja pitemmälle sivustalle 6-8. Pienet ikkunat olivat ylhäällä ja raput veivät molempiin suuntiin avautuvalle ikkunoilla varustetulle ovelle, jonka takana olivat yläkertaan vievät portaat. Niille pääsi myös suoraan keittiöstä. Portaat veivät suoraan halliin. Huoneita siellä oli neljä. Hallin vasemmalla puolella oli ovi ulkoparvekkeelle. Päädyssä oli ovi suureen koko talon läpi ulottuvaan makuuhuoneeseenm jonka ikkunat avautuivat kolmeen suuntaan, puutarhaan, salmelle ja mäelle. Lapset nukkuivat siellä.

Hakasaaressa oli usein paljon vieraita, Mummin sisar Iina-täti oli siellä kuukausiakin ja komenteli meitä. Myös vanha Edith-täti Wegelius, jonka luona isä oli asunut Helsingissä maalatessaan Ateneumissa. Edith-tädistä ei ole kuin hyvää sanottavaa. Hänen miehensä oli Helsingin yliopiston apteekkari. Oli siellä kesäisin myös Lotti-täti, myös Mummin sisar. Hän oli huumorintajuinen ja hauska mummo. Hän povasi Mirjamille ja minulle aina kun kävimme hänen luonaan Sortavalassa pankintalossa.

Hakasaareen liittyi paljon hauskoja muistoja. Holstit tulivat usein lauantai-iltaisain suurella moottoriveneellään Ilonalla saunaan. Kävimme saunaan,

Wegeliuksen serkukset kuin sisarukset: Mirjam, Airi, Elna ja Taina. (Tertit Oksasen arkisto)

uimme ja söimme illalla ihanaa Laatokan nieriää, jonka isä oli päivällä savustanut, kun Siro-laiva oli kolmen maissa iltpäivällä tuonut sen saareen.

Hakasaaressa oli suuri puutarha, jota isä hoiti rakkaudella, ja ihanat nurmikentät, joista Holopainen piti huolta samoin kuin suuresta mansikkamaasta. Tellen kanssa saimme mansikka-aikaan viettää tuntikausia mansikkamaalla. Mansikoita syötiin neljäkin kertaa päivässä, ei ihme, että joku sai ripulin.

Aamulla olimme Tellen kanssa poimineet litroitain mansikoita iltaa var-

ten. Selät olivat paljosta kyykkimisestä väsyneet, mutta vertyivät saunassa ja uudessa tuntui jo paljon paremmalta. Elna ja Mirjam jäivät usein Hakasaareen muutamiksi päiviksi, ja sitten pidimme vähän metakkaa, joka suututti Luuva-tätiä mutta Lotti-täti vain naureskeli.

Leikkimökissä oli aluksi vain yksi isohko huone. Myöhemmin rakennettiin oikein kamari ja keittiökin. Kamarissa oli neljä sänyä pitkin metsän puoleista seinää ja siellä me tytöt saimme nukkua vierainemme.

Kari Salmenkivi: Raakileen muistelmat

Muistelijaa on monenmista: on mätämunaa ja yläkerra ylhäisyyttä, on sammakkolääkäriä autoamneesin kirjoittajana. Selvitkään tekstistä, miksi olen valinnut otsikkoroolin.

Kolmekymmenluvun onnellisen lapsuuden jälkeen alkoi kouluurastus, vuotta normaalia aikaisemmin, kun kansakoulunopettajani ilmoitti vanhemmilleni ja minulle, että olisi aika pyrkiä oppikouluun - siis raakileena.

Pian oli rooli vaihtuva: heti vapaaehtoisena sotaväkeen, fyysisesti kaverit heikompana. Ehkä henkinen puoli auttoi ottamaan silloisen, tosin jo lieventyneen simputusmentaliteetin alistuvaisemmin. Tuloksena oli ei vielä yhdeksättä toista ikä vuotta täyt-

tänyt reservin väriikki - raakile Suomen armeijassa.

Koko kouluajan olin harrastant biologiaa ja luontoa. Olin ollut ”lapsipuheenjohtajana” yhden vuoden koulumme luonnonhistorian kerhossa. Sinä aikana sai kyseinen yhteisö nuijankopautuksellani nimen ”Luonnonnuuskijat” - kovin moderni termi siihen aikaan Mutta jäsenkunta oli jo siihen aikaan oikeassa.

Luonnonhistorian opetajallani oli joskus retkiltään tullessaan minulle tuomisina kuollut lintu. Hän antoi sen minulle ja pienen valkoista jauhetta sisältä vänpullon (käsitteäkseni arsenikkia) ja sanoi: täytä tämä lintu, tässä ilöntä ainetta, eli nylje ja tee sisältö tappuroista. Ilman sen kummempia

Kari Salmenkivi ”tosi raakileena” kymmenvuotiaana 1943.

kurssituksia ryhdyin hommaan ja tuloksena oli yksi täytetty viirupöllö ja yksi tuulihaukka istumassa puupötkelöllö huoneessani parinkymmenen vuoden ajan. Sitten ne oli poistettava pölyntyneinä ja ilmeisesti syöpläisiä

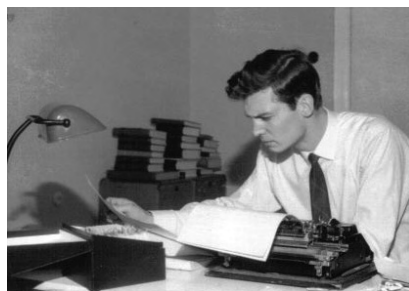
sisältä vinä.

Lääkäriksi opiskelu sai siis jotain ajatuksen ituja jo kouluaikana, mutta vasta armeijassa kokelasaikana rupe- sin kertaamaan siinä mielessä kurssi- kirjoja. Tiedekuntahan oli silloin ja on kai vielä tänäänkin laitos, josta sinne päästyään ja kursseilla mukana pysytyään tulee ulos ”valmiina lääkärinä” - harhaanjohtava nimitys, koska lääkäri ei ole koskaan valmis. Sen totuuden sain voimakkaasti tuta, kun viisi kandiduurssia läpäisseen pääsin tai jouduin taas mitä epäkymp- simpänä raakileena kunnanlääkäri- kesä sijaiseksi. Vakituinen lähti lomil- leen ja jätti talon ja vastaanoton 24- vuotiaalle sijaiselleen, jonka piti it- senä isesti – tosin kunnansairaalan ylihoitajan ja synnytyslaitoksen ylikä- tilön hienotunteisia neuvoja aistien – ryhtyä toimeen. Vaikka juuri läpikäy- dyn gynen kurssin jälkeen opit olivat tuoreessa muistissa, ei se paljoa hel- pottanut, kun eräänä yönä kätilö soit- taan: ”täällä olisi sikiö perätilassa, voi- siko tohtori tulla pikaisesti paikalle.” Kyllä siinä polkupyörän selkään hypä- tessä tunsin suurta epävarmuutta kun kertasi mielessään näitä otteita, joita piti käyttää perätilaa ulos autettaessa. Helpotus oli suuri, kun kätilö perille päästyäni ilmoitti, että lapsi oli jo onnellisesti syntynyt.

Silloisen maan tavan mukaan, 1950-luvun lopulla myös Ilomantsissa kunnanlääkärit tekivät runsaasti koti- käyntejä. Muistan lopunikäni sun- nuntapäivän, kun aivan pitäjän laidan korpialueelta tuli soitto, joilla taloon kesämatkalle päätyneet sukulaiset pyysivät apua. Talon emäntä oli huonossa kunnossa, isäntä savotalla, josta ei joka sunnuntaiksi voinut tulla kotiin. Niin sitten alkoi kuusituntinensai- rakäynti, josta kului yhteen suuntaan tunnin verran kävelyä pitkospuita myöten suuren suon ylittämiseksi. Perillä nuori emäntä pienen lapsen kanssa palttinankalpeana ja ylt’ yleensä turvonneena. Sen verran oli laukussa välineitä, jotta saattoi tehdä alkeellista diagnostiikkaa: ei sokeritauia, ei munuaisvikaa. Loppupäätelmäni oli, että olisikohan Itä-Suomen kansallis- peto eli lapamato kaiken takana. Joka tapauksessa sairaalatapaus. Kesävie- raille kehutus hankkia hevospuljetus

ensin suon yli ja sitten autokyydillä keskussairaalaan. Itselle kynä käteen ja alkaa raapustaa reseptilomakkeen blankosivulle pituussuuntaista tekstiä läheteksi (resepti kirjoitettiin saman lehtiön sivulle poikkisuunnassa). Ai- kanaan tuli keskussairaalaasta pieni epikriisiviesti, joka kertoi kyseessä olleen erityisen vaikean matoanemia- tapauksen – hemoglobiinia ja lujella noin neljäsosa normaalista. Sairaskäyn- nistä jäi erittäin hyvä mieli, tuskin kokeneempikaan kollega olisi voinut enempää tehdä emännän hyväksi. Voi- pa lapamato tosiaan olla hengenvaa- rallinen:

Toimintaani Ilomantsissa, kolmena kesänä yhteensä lähes puoli vuotta, tuli yhtenä kesänä keskeytys Hauhjon vt. kunnanlääkäriin. Olivatpa Suomen itä ja länsi kaukana toisistaan. Tar- koitan kansanluonnetta, tautikirjoja, varallisuutta ja sosiaalisysteemin kehittyneisyyttä. Kun Ilomantsissa terveystaloverkosto oli priimaksunnossa, joutui Hauholla äitiysneuvolaa pit- tämään kansakoululla ja tutkimaan mammoja puupenkillä, vaikka vauraus oli Itä-Suomea suurempi. Verisuoni- ja sydäntautikuolemiin törmäsi Ilo- mantsissa tämän tästä: kun keski- ikäinen mies tuli viikonlopuksi savot- talta kotiin, saattoi hänet löytää äkil- lisen sydänkuoleman kohtaamana kalarannasta veneen viereen tuu- pertuneena. Tälläistä ei sattunut Hau- holla, jossa toimittu kuukausi oli myös kaiken kaikkiaan hyvin positiivinen.

Sen kuukauden kaksi viimeistä vuorokautta muodostuivat hiukan jän- nittäviksi. Vaimoni oli raskaana ja laskettuun aikaan turvallisen tuntuiset kaksi viikkoa. Veljeni oli kuitenkin varmuuden vuoksi tuonut minulle per- heen auton. Seuraavana yönä meni lapsivesi ja poltot alkoivat. Pakkasin vaimoni ja avustajanamme toimivan sukulaistän autoon ja ajoin Helsin-

kiin Mehiläiseen, jossa lapsenpääs- tölääkärimme toimi, ja palasin Hau- holle. Yhdeltä toista aamupäivällä kes- kelle vastaanottoa tuli puhelinsoitto: puoli tuntia sitten syntynyt terve tyttö.

Luottamustehtäviin lääkärijärjes- töissä pätee sama, mikä niin monessa muussakin: nuorena remmiin. Tämä johtui siitä, että vanhenevat esimiesp- roffessorit pyrkivät keventämään työ- taakkaansa ja etsivät sopivan nuoren alaisen, jolle työ annetaan perinnöksi. Näin jouduin esimerkiksi lääkäripäivä- järjestävään toimikuntaan. 1971 olim- me juuri saaneet valmistelut ja näyt- telyn piirustukset valmiiksi Dipolia varten, kun korkea ulkoministeriön virkamies tuli meille kertomaan, että koska SALT-kokous oli ovelta, Dipoli tuli luovuttaa ulkoministeriön käyt- töön. Meille jäi kymmenkunta päivää aikaa tehdä täydelleen uusi suunnitel- ma luentosaleiksi ja näyttelyksi Tek- nillisen korkeakoulun puolelle. Uu- delleen mittanauhut käyttööni - olin silloin näyttelypäällikkö - ja kulke- maan kaikki TKK:n tilat läpi. Teek- karit eivät olleet meihin lääkäreihin kovin ihastuneita, protesteja kuului samalla kun silmiin osui piirustuspyö- tien yläpuolisia Leninin kuvia. Lääkä- ripäivät saatiin kuitenkin sinäkin vuonna pidetyiksi.

Integroiduttuani 1960-luvulla Hel- singin yliopistollisen keskussairaalan kirurgikuntaan sain nuorena apulais- ylläkäriinä, toimesta taas mitä vih- reimpänä raakileena seuraavanlaisen kokemuksen. Professori esimieheni joutui äkkä ulkomaanmatkalle ja minä alaisena, kun ei siinä tilanteessa muita pätevämpiä sijaisia löytynyt, klinikan vt. johtajaksi kahden viikon ajaksi. Jouduin mukaan sairaalahallituksen kokoukseen, jossa käsiteltiin synty- nyttyä lakonuhkatilannetta. Sairaanhoi- taat olivat menossa lakkoon korjatak- seen liian pieniä palkkojaan. Hehän joutuivat tekemään töitä aivan niin kuin vähänkin päivänä hä- peällisen pienellä palkalla. Eräs van- hempi professori tokaisi, että antaa vain tyttöjen mennä lakkoon, ei siitä- mitään häntä tule, me panemme lää- ketieteen kandidaatit tekemään heidän työnsä. Aina siis oppii, jos ei siitä, miten pitää tehdä ja suhtautua, niin siitä, miten ei pidä tehdä ja suhtautua.

Hans Tuominen löysi pappisjuuret ”Stenrothilaisuus on etuoikeus”

Vantaan Hakunilan seurakunnan tuore kirkkoherra Hans Tuominen, 41, (H, T 2237) katsoo, että työ – jota ei aina edes miellä työkse – on hänen ominta. Uusi tehtävä, kymmenen vuoden kasvatuksen pappina lapsi- ja nuorisotyössä toimimisen jälkeen teettää pitkiä päiviä ja merkitsee sielunhoitajan ohessa enemmän hallinnollisia esimiestehtäviä.

”Hakunilan seutu on alueena haastava: siellä on diakonian tarvetta, toimeentulovaikeuksia, syrjäytyneitä nuoria, yksinäisiä vanhukseja ja paljon maahanmuuttajia. Mutta siellä on myös paljon yhteisöllisyyttä ja auttamisenhalua. Minusta tuntuu, että tämä on minun hommani.”

Stenrothilaisuus on Hansista merkittävä omalle identiteetille osana suurempaa sukua, sukua jossa vuosisatojen aikana on ollut satoja pappeja: ”On ollut hienoa liittyä suvun paimenten sarjaan.”

Hans on ollut sukuseurassa hallituksen ja viestintätoimikunnan jäsenenä rakentamassa stenrothilaista henkeä ja toivoo voivansa antaa panoksensa sukuseuran kehittämiseen myös tulevaisuudessa.

”Halua olisi ollut enemmänkin antaa aikaa sukutoimintaan, mutta hektinen vaihe työelämässä on vain ollut vaikea”, hän harmittelee.

Tie papiksi alkoi Vehkalahdella seurakuntanuorista ja isoiskoulutuksesta. Vahva kutsumus syntyi talvella 1986 retkellä Nilsiään Aholansaaresta Tahkovooren rinteelle, jota kiivetessä nuorisopapin kanssa keskusteltiin kvanttifysiikan ja evoluution suhteista. ”Silloin tiesin, että minusta tulee pappi”, Hans toteaa.

Suvun vahvat pappisjuuret Hansille paljastuivat vasta opiskeltuaan teologiaa muutaman vuoden. Hän oli tenttinyt Yrjö Sariolan kirjoja tietämättä, että kyseessä oli isoäidin Salme Siukosen veli.

”Meillä oli lämmän ensitapaaminen, ja tunsin olevani tervetullut sukuun, omille juurille, joilla on pitkä jatku-mo.”

Mieleenpainuvasti Hans muistaa viime kesän sukujuhlan Laukaassa, jossa hän toimitti jumalanpalveluksen serkkunsa Antti Siukosen kanssa, sekä käynnin sukuhaudoilla.

”Seisoimme Emil Antonin kanssa Ninni ja Osvald Stenrothin haudalla. Totesimme että kielistä kiinnostuneilla Osvaldilla ja Emilillä oli sama syntymäpäivä. Monitaitoisen osaajan Ninnin syntymäpäivä oli sama kuin minulla.”

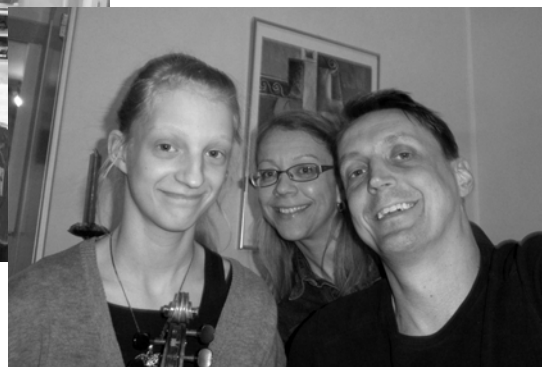
Tuomisen perheessä musiikki on vahvasti läsnä. Mari Torri-Tuominen on kanttori, joka toimii nyt Seurakuntien Lapsityön Keskuksen musiikkikouluttajana. Tytär Hanna-Maaria, 14, on myös sukujuhlilla isänsä kanssa esiintynyt viulisti.

Kotimusiisoinnin lisäksi kuorolaulu on kaikkien harrastus: Hanna-Maaria laulaa Tapiolan kuorossa, jolta syksyllä ilmestyy Rautavaara-levy, Mari Tapiolan kamarikuorossa, joka teki vuoden kuorolevyn Madetojan musiikista. Hansin Papas no Mamas -yhtye taas on tehnyt tuoreen levyn Matkalaukkuvirsiä.

Hans arvelee, että oma musikaalisuus on isoäidin Pentti Siukosen perintöä – hän johti Sirkkoja Jyväskylässä – ja suvussa on paljon muitakin musikoita. Itse hän ei ole musiikkia opis-

kellut, mutta soittaa kitaraa ja pianoa omaksi ilokseen, sukutilaisuuksissa ja seurakuntatyössäkin.

Hanna-Maaria opiskelee viulunsoittoa Vantaan musiikkiopistossa. Tapiolan kuoron kanssa kesällä on edessä kesällä konserttimatka Ranskaan ja vuoden päästä Japaniin. Musiikki am-

Musiikkihetket kokoavat kotonakin Hanna-Maarian, Marin ja Hansin pianonurkkaukseen. (Kuva Hans Tuominen)

mattina ei silti ole hänellä ajatuksissa, vaan musiikkilukion jälkeen ehkä opettajan – miksi ei musiikinopettajan työ voisi olla tätä imenä. Koripallollekin liikenee aikaa viikko-ohjelmassa.

Vantaa on Tuomisille ollut mieluisa asuinpaikka. Martinlaaksosta on lyhyt matka Nuuksion luontopoluille. Työpaikka Hakunilassa on taas aivan Siiponkorven tuntumassa. Suunnistusta harrastava pappismies aikoo osallistua tänäkin vuonna Jukolan viestiin, joka järjestetään Marin kotipaikalla Viro-lahdella. Ensi vuonna viesti juostaan Hakunilan maastoissa. Silloin Hans viestin lisäksi toimittaa Metsäkirken piispa Irja Askolan kanssa.

Marin tapaamiseen liittyy Hansille romanttinen muisto: ”Olin 1988 kesä-suntiona Vehkalahdella ja Mari, joka opiskeli Kuopiossa, kesäkanttorina. Kertoivat, että kun ajoin ruohonleikkokonetta ja näin keltaisen Volvon ajavan ohi, olin kuulemma lopettanut ajon ja heitellyt voltteja ruohikolla. Siitä se yhteinen matka alkoi: 1991 naimisiin ja Vantaalle”, Hans kertoo lempeästi hymyillen.

Englantia opettamassa Laosissa

Juha Pinomaa, 50 (K, T 250) jäi viime vuoden keväällä sapatille 22 vuoden intensiivisen Nokia-uran ja Suunnon toimitusjohtajuuden jälkeen.

Hänen ajatuksenaan oli ottaa tauko oravanpyörästä, viettää aikaa perheen kanssa, ja miettiä seuraavan työjakson sisältöä. Sinä aikana toteutui sapattimatka Indokiinaan ja Laosiin:

Olin varannut ruhtinaallisen 10 viikkoa syksystä matkaa varten. Tästä vietimme neljä viikkoa ensin Indonesiassa trooppisessa ympäristössä, kaksi viikkoa Baliilla surffileirillä poikani kanssa, sen jälkeen vaimoni Hannan mukaan liityttyä kaksi viikkoa Sulawedellä sukeltamassa ja saaren eksoottiseen kulttuuriin tutustuessa.

Matkan kiehtovin osuus – johon tässä jutussa keskityn – oli Indokiinan vuoristoalue. Aloitimme tämän osuuden etelä-Kiinasta Yunanin maakunnasta. Olimme varanneet alueeseen tutustumiseen viisi viikkoa aikaa, ja ajatuksena oli alun perin seuraila alueen päävaltinoa, Mekong jokea.

Matkamme oli omatoimimatka, jossa oppaanamme oli Lonely Planet ja mukana ollut miniläppäri. Suunnitelimme matkan aikana ohjelmaa koko ajan eteenpäin saamiemme vinkkien mukaan. Liikkumista helpotti kevyt varustus – olimme ottaneet pieniin rinkkoihimme vain 10 kg tavaraa mukaan.

Kiinan vuoristoisella raja-alueella löysimme tarkemmat matkavinkit ranskalaisen kokin perustamasta ravintolasta, jonka kansioissa oli valmiita patikointireittejä. Heidän kauttaan järjestyi englantia puhuva opas, joka johdatteli meitä neljä päivää vuoristokylistä toiseen Burman rajan tuntumassa. Liikuimme 1000 m korkeudessa vehreillä kumpuilevilla vuorilla, jossa teetä on viljelty tuhansia vuosia. Yövyimme kyläpaikallisten kodeissa usein olkipatjoilla, ja hygieniasuojan meille antoivat mukana tuomamme silkiset pussilakanat. Uni jäi usein aika kevyeksi, sikojen röhkinessä talon alla, ja kukkojen aloittaessa kiekumisen viiden aikaa! Kyläläiset elivät lähes omavaraisina maatalouden tur-

Hanna Pinomaa opetti r-kirjaimen lausumista Laosin vuoristokylän koulussa.

vin, ja kehuivat olosuhteiden parantuneet huomasti 10-15 aikana sähköistys- ja vesijohtoprojektien kautta, samoin kuin heille esiteltyjen kaupallisten viljelytuotteiden kautta. Yhtenä kohokohtana olivat paikallisen Haniheimon häät rajaseudulla, joihin saimme kutsun hotellissamme tapaamtamme häät parilta.

Laosiin siirryimme paikallisella bussilla, ja loppumatkan liikuimmekin busseilla, ja jokiveneillä. Pääkohteemme Laosissa oli maan kulttuuripääkaupunki, Luang Prabang, johon olimme saaneet järjestettyä kahden viikon englannin kielen opetuspestin lisäksi 4000 oppilaan lukiossa. Tännepäätimme tulla pieniä jokia pitkin Pohjois-Laosin kautta. Majatalosta löytämämme oppaan avustuksella vierailimme ensimmäisinä turisteina Akha-kylässä vuoriston keskeltä. Tännen oli oopium viljelyn kitkemiseksi rakennettu tie kaksi vuotta aiemmin EU-tuella, ja avattu koulu viisi vuotta sitten. Ihmiset olivat hyvin uteliaita, mutta pelokkaita kameraa kohtaan. Pienellä lahjonnalla saimme kuitenkin kylän naisista eksoottisia potetteja.

Vapaaehtoisohjelma oli hieno kokemus. Travel to Teach –järjestö välitti opettajia kouluun varsinkin puhutun kielen harjoittamiseksi. Opettajat ja tittävätkin luokat meille tyytyväisenä,

ja käytimme kaiken luovuutemme erilaisten oppimista tukevien harjoitteiden käyttämiseen. Eniten työtä tehti r-kirjaimen opettaminen, johon käytimme ra-ra rice, la-la lice loruja. Tuntien lisäksi teimme työtä kirjastossa mm. keskusteluryhmiä pyörittäen.

Loppuosan matkasta käytimme Vietnamin sodan rinnalla käydyn Laoin ”salaisen sodan” tapahtumapaikkoihin tutustumiseen. Amerikkalaisen rakensivat CIA:n avulla kaupallista ”Air America” lentoyhtiötä käyttääen Laosiin 400 lentokenttää, joiden kautta he tukivat alueella kouluttamiaan Hmong-heimolaisia sisäiseksi kommunisteja vastaan. Maa joukkoja he eivät voineet sinne Geneven sopimuksen takia lähettää, vaan yrittivät valtavilla pommituksilla pysäyttää kommunistien etenemisen ja pohjois-vietnamiläisten tarvekuljetukset etelä-Vietnamiin. Pommeja pudotettiin maahan 500,000 koneellista, enemmän kuin toisen maailmansodan lentopommituksissa yhteensä!

Matkamme jäi ikimuistoiseksi, ja Laosiin tulemmekin varmasti palaamaan myös uudestaan. Suosittelemme tätä kohteeksi varsinkin reppumatkailusta kiinnostuneille. Ihmiset ovat erittäin ystävällisiä, ja maassa on upeita kulttuuri- ja luontokohteita.

Suku-uutiset

In memoriam

Professori Kauko Aho

Koneensuunnittelun opetuksen kehittäjä, professori Kauko Aho kuoli Tampereella 3.3.2009. Hän oli syntynyt 14.9.1922. Aho kirjoitti ylioppilaaksi Kauhavalla 1941, suoritti Ilmasotakoulun upseerikurssin ja toimi jatkosodassa laivueen 42 lentäjänä.

Tiedemiehenä Aho oli yksi aikansa harvoista kone-tekniikan alalta väitelleistä tohtoreista. Hän teki merkittävää uran maatalouskoneiden tutkijana ja mittaus-tekniikan kehittäjänä Valtion maatalouskoneiden tutkimuskeskuksessa.

Tampereen teknillisen korkeakoulun professoriksi Aho nimitettiin 1972. Hän oli tribologian eli kitkan, kulumisen ja voitelun tutkijana pioneeri Suomessa ja järjestelmällisen koneensuunnittelun alalla kansainvälisen kehityksen eturintamassa. Hänen johdollaan Tampereella toteutettiin Sitran rahoittama innovatiivisen suunnittelun kehitysprojekti.

Aho kutsui opiskelijoitaan ja työtovereitaan Päijänteen mökille, jossa kävijät saivat myös vesihiihdon ja purjelautailun opetusta. Aho oli Pirkan hiihdon 25-kertainen veteraani. Hän osallistui aktiivisesti sotalentojen klubin Pilvenveikkojen toimintaan. Kristillinen vakaumus ja usko olivat hänelle tärkeitä.

Syntyneitä:

12.7.2010 Veikka Valpas Sakari Wegelius (S), vanhemmat Laura ja Kalle Wegelius.

10.10.2010 Isabel Popov (S), vanhemmat Pia Maria Mahlberg ja Pentcho Popov.

Vihittyjä:

26.3.2011 Satu Salonen (K) ja Petri Hyrsky Karjalohjan kirkossa.

Kuolleita:

3.3.2009 Kauko Johannes Aho, 86, (K, T 1341) Tampereella.

18.2.2011 Henrik Theodor Starczewski, 84, Jyväskylässä.

Suvun tärkeät tapahtumat Kivenjuuriin

Suku-uutiset kiinnostavat Kivenjuurten lukijoita - siksi toivomme saavamme tietoomme sukusi tapahtumia, syntyneitä, vihittyjä, tutkinnon suorittaneita, pois nukkuneita. Tiedot ovat tärkeitä myös historiatoimikunnalle, oman sukuhaarasi yhteyshenkilölle, sukutietojen päivittämiseksi.

Lähetä tiedot Kivenjuuret-lehdesä julkaistaviksi lehden osoitteeseen Jaakko Pihlaja, Kirkkosaarentie 15, 54930 Levänen, tai sähköpostilla jaakko.pihlaja@pp.inet.fi. Vältä myös tiedot pyydettäessä myös sukuhaarasi yhteyshenkilölle.

Wegeliusten taimitarha Vuoden laatutuottaja

Kotimaiset Kasvikset ry on nimennyt Tuuloksessa toimivan Terolan taimitarhan taimitarhatuotannon Vuoden laatutuottajaksi. Sinikka ja Jorma Wegeliuksen (S, T 3711) omistama taimitarha on perustettu 1977 ja se on erikoistunut perennoihin, perennamattoihin, koristeheiniin, kosteikkokasveihin ja ruohovartisiin luonnonkasveihin.

Taimitarha on yksi innovaatisimmista perennataimistoista Suomessa. Tuotannossa on 700 lajiketta, ja uusia lajeja ja lajikkeita kokeillaan jatkuvasti.

Terolan taimitarha on tukkutaimito, joka myy tuotteensa pääosin viherrakentamiseen. Oma näytepuisto tarjoaa hienon mahdollisuuden tutustua uusiin kasveihin luonnollisessa ympäristössä. Nettisivuilla www.terola.fi tarjotaan runsaasti kasvitietoutta ammattilaisten lisäksi myös vähittäiskäyttäjille, joita palvellaan viljelmän yhteydessä olevassa myymälässä.

ILMAJOELLE MUSIIKKIJUHLILLE

TAIPALEENJOKI – OOPPERA lauantaina 11.6.2011 klo 14.00

Teksti: Panu Rajala. Rooleissa: Jyrki Anttila (Jevgeni Dolmatovski), Juha Kotilainen, Mari Palo. Stenrotheille on varattu ”Taipaleenjoelle” 30 paikkaa. Ennakkolippujen varausaika umpeutui helmikuun lopussa. Edelleen on varattavissa normaalihintaisia lippuja. 30 hengen ryhmän kokoaminen toisi ryhmälle ryhmäalennuksen. Peruslippu 50 €, eläkeläiset/opiskelijat 45 €, lapset alle 14 v. 27,50 €.

”**YÖT KESÄN VALKEAT**” – **musikaali ja viihdekonsertti** lauantaina 11.6.2010 klo 20.00 Ooppera-areenalla. Esiintyjät: Arja Koriseva ja Jyrki Anttila. Liput: Taipaleenjoki-oopperan lipun ostajalle 22 €, musikaalilipun ostajalle ennakkohinta 25 €, ovelta, jos paikkoja on jäljellä 28 €.

Tarvitsetko majoitusta?

Majoitusta on Sokos hotelli Vaakunassa Seinäjoella, jonne matkaa 20 km. Ilmajoella majoitusvaihtoehtoina ovat Hostel Palonkortteeri, puh. (06) 424 0000 ja Etelä-Pohjanmaan Opisto, puh. (06) 4256 000. Majoitustiedustelut ja -varaukset suoraan Ilmajoen musiikkijuhlien toimistoon puh. (06) 424 2900 tai toimisto@ilmajoenmusiikkijuhlat.fi. Verkkosivustosta www.ilmajoenmusiikkijuhlat.fi saa lisätietoja Ilmajoen musiikkijuhlien ohjelmasta ja tapahtumista.

SUKUSEURAN KEVÄTRETKEI PORVOOSEEN 7.5.2011

Kevätretken idea Porvooseen syntyi esitelmätilaisuudessa keväällä 2010, kun professori Mirja Saaren luennossa ”Kielenvaihto ja sivistyssukujen suomenkielistyminen” Porvoon lyseon kirjaston kehuttiin olevan sukututkijalle antoisa ja tärkeä paikka, jossa ehdottomasti kannattaa piipahtaa. Niinpä järjestämme kevätretken Porvooseen.

Retken ohjelma lauantaina 7.5.2011: 9.30 lähtö Mannerheiminaukio, Helsinki Kiasman edestä. 10.30 vierailu Porvoon lyseon kirjasto. 12.30 lounas ravintola Grand Corner. 14.30 vierailu J. L. Runebergin kotimuseo opastuksella ja Walter Runebergin veistoskokoelmat. 16 kahvihetki kahvila ”Fredrikan lähde”. Tarjolla luomuherkkuja. 18 paluumatka alkaa.

Kohteiden osoitteet: Porvoon lyseo: Lukiokatu 10, koulun pihalle pääsee sekä Piispankadun että Rauhankadun kautta. Ravintola Grand Corner: Piispankatu 28. J. L. Runebergin museo: Runeberginkatu 20. Kahvila ”Fredrikan lähde”: Runeberginkatu 24.

Seurassamme Porvoossa on Stefan Hagman, historian lehtori, Borgå Gymnasium kirjaston hoitaja.

Retken hinta: **30 euroa**. Sisältää ilmoitetun ohjelman opastuksineen, lounaan ja bussikuljetuksen edestakaisin. Maksu kerätään bussissa menomatkan aikana.

Matka tapahtuu yhteisbussilla. Kaj Forsblomin 17-paikkainen bussi lähtee Helsingistä Kiasman edestä ja palaa samaan paikkaan illalla. Omalla kyydillä saapuvalle tiedoksi, että kokoonnumme Porvoon Lyseon edustalla klo 10.15 alkaen.

Ilmoittautumiset retkelle **heti** Jan Sundmanille sähköpostilla: jan.sundman@pp3.inet.fi tai 040 8357397 vaikkapa tekstiviestinä. Ilmoitathan samalla tuletko bussikytyin vai omin konstein.

Sukukokous jo suunnitteilla

Sukuseuran ohjelmatoimikunta on aloittanut jo ensi vuoden vuosikokouksen ja sen yhteyteen sukutapaamisen suunnittelun. Laukaan vuosikokouksen päätöksen mukaisesti varsinaisesta sukujuhlasta joka toinen vuosi luovutaan ja sen sijaan järjestetään ohjelmallinen vuosikokous.

Nyt ohjelmatoimikunta valmistelee sukutapaamista sukumessujen merkeissä. mutta ehdottaa edelleen kaksipäiväistä tapahtumaa 9.-10.6.2012. Paikkana olisi Hauhon Lautsian kartano, joka tarjoaa hyvät puitteet. Sukumessuilta voi varata näyttelytilaa ja niille kaivataan myös suvun esiintyviä taitajia.

Sukumessut käsittelevät esimerkiksi sukuseuran historiaa, sukulaisten harrastustoimintaa, kädentaitoja, taidenäyttelyitä ja kasvavia stenrothilaisia innostavaa nuorisolähtöistä ohjelmaa lauantaina. Vuosikokouspäivä olisi edelleen sunnuntai.

STENROTH KAUPPAHUONE

Postimerkkivihko 15 €

Vanhaa v 2008 julkaistua Stenroth-käyttelymerkkiä on vielä vähän jäljellä. Uuden erän ostamista harkitaan. Merkit myydään postimerkkivihkoina, vihkossa 8 ikimerkkiä.

Stenroth joulupostimerkki ja postikortti

Tuotteissa on sama kuva. Lämminsieluisen persoonallisen aiheelman on suunnitellut taiteilija Lilli Karjalainen.

Postimerkit myydään arkkeina, jossa 20 kpl ikimerkkiä, hinta 30 €.

tai puoliarkkina, jossa 10 kpl ikimerkkejä, hinta 15 €.

Postikortin kappalehinta on 0,60 €, 20 kpl:n korttiniippu 12 €.

Tarjous: 1 kpl ikimerkkiarkki + 20 kpl:n korttiniippu hintaan 40 €.

Tarjoushintaan sisältyy toimituskulut 50 grammaan saakka!

Pinssi	3 €
Avaimenperä	5 €
10v juhlalautanen	25 €/kpl, 3 kpl 70 €

Tuotepakettien hintaan lisätään toimituskulut 50 grammaan saakka 4 €, painavammat tilaukset painon mukaan. Tuotepaketin mukana saat pankkisiirtolomakkeen, jolla voit maksaa ostoksesi.

Pr-tuotteita myy Stenroth sukuseuran Ohjelmatoimikunta; Jan Sundman, Nukkeruusunkuja 3 B 38, 00990 Helsinki. Tiedustelut ja tilaukset kätevästi joko sähköpostilla jan.sundman@pp3.inet.fi tai tekstiviestillä puh 040 835 7397.

INTERMEZZO - Stenrothien välisoitto sukukirjat myy sukuseuran historiatoimikunta. Tiedustelut ja tilaukset Sirpa Hanhelalle, sirpa.hanhela@kolumbus.fi tai puhelimitse 040 525 1674.

KIITOS!

**TILAUKSILLASI TUET
SUKUSEURAN TALOUTTA.**

Stenroth sukuseminaari III

8.-9.10.2011 Lautsian lomakeskus, Hauho

LAUANTAI

Sukututkimus

Miten sukua tutkitaan? Asiantuntija kertoo sukututkimuksen tekniikoista, uusista ohjelmistoista ja sovellutuksista ja vastaa seminaarilaisten kysymyksiin

Miten minä tutkin sukuani? Kivenjuurissa artikkelin julkaisseet henkilöt esittelevät ammattiaan, sukututkimustaan tai harrastuksiaan, sukunsa perinteitä, oletko se Sinä? Varaa puheenvuoro!

Sukututkimusohjelmat? Miten ne soveltuvat sukuseuramme tarpeisiin?

Projektit

Historiatoimikunnan puheenvuoro. Kirjaprojektit, aikataulut, talkoot.

Kivenjuuret

Lehti sukuhistorian kertojana ja sukuseuran osana. Kirjoittajat kertovat. Selataan KJ:n numeroita ja kootaan materiaalia tarinakirjoja varten. KJ -koteloiden julkaiseminen ja lunastus. Löytyykö puuttuvia Kivenjuuria? Nuortenpalstan tilanne ja kehittäminen

Kokoussalin jälkeen sään ja mielen mukaan, mölkkyä, mini-golfia, petanquetta, iltanuotio syttyy järven rannalla iltaeväin!

SUNNUNTAI

Stenroth atk. Sukuseuran kotisivun kehittämiprojekti.

Lauantain tekemisten jatkamista Ohjelmatoimikunnan puheenvuoro. Sukuseuran tulevaa ohjelmaa. Vuosikokoustapaaminen 2012.

Lomakeskus Lautsiassa on monipuolista ohjelmatarjontaa kokoustamisen rinnalla ja vapaahetkinä. Allasosastot ja sauna sekä aamiainen kuuluvat majoitushintaan.

Kokousmateriaali	15 €
Lounas noutopöydästä	12 €
Yöpyminen Kartanossa	2-hh 42 €/henkilö, 1-hh 62 €/henkilö

Seminaarin ohjelma ja aiheet ovat ohjeellisia, tarkennukset kesään mennessä sukuseuran kotisivuilla. Ilmoittautua voi jo nyt jan.sundman@pp3.inet.fi. Ilmoittautuneille lähetämme päivitetyn ohjelman annettuun osoitteeseen.

Kivenjuuret koteloon

Huomasitko, että Kivenjuuret-lehtemme ilmestyi jo 26. kerran. Ovatko kaikki lehdet tallessa? Entä tiedätkö missä ne ovat? Nyt saat lehtikotelon Kivenjuurten tallentamiseksi.

Kotelossa on lehden ja sukuseuran logot. Väri on tuttu Stenrothin kullanuskea. Materiaali on kiiltävä kartonki 4-väripainatuksin.

Lehtikotelon hinta **5 € kpl**, hintaan sisältyy alv.

Sukuseminaari III:n (8.-9.10.2011) eräs teema on ”Kivenjuuret sukuseuran ja sukuhistorian tallentajana”. Seminaarissa tutkitaan ilmestyneitä lehtiä ja pohditaan artikkelien antia sukutarinakirjalle sekä houkutellaan kirjoittajia esiin kertomaan aiheistaan ja tutkimuksistaan.

Arvostathan sukulehtiä mme ja haluat ne kunniapaikalle kotiisi. Tilaa upea Kivenjuuret-kotelo! Lähetä nimesi ja yhteystietosi ja kappalemäärä sähköpostitse jan.sundman@pp3.inet.fi. Vastaa heinäkuun loppuun mennessä. Lehtikotelot voit lunastaa myös sukuseminaari III:ssa Hauhon Lautsiassa.

Jaakko Pihlaja
Kirkkosaaientie 15, 54930 Levänen

Port Payé
Finlande
228829
Itella Oyj

ECONOMY

Intermezzo-sukukirjaa on vielä saatavana

Intermezzo – Stenrothien välisoitto sukukirjaa on vielä muutamia kappaleita jäljellä. Uutta painosta ei enää oteta, joten nyt on viimeinen tilaisuus hankkia yli 5000 sukutaulua ja 30 000 nimeä sisältävä selvitys Erik Stenrothin ja Kristina Krookin jälkeläisistä – vaikka lahjaksi!

Historiatoimikunta jatkaa sukuhaarojen tutkimista ja puuttuvien tietojen täydentämistä. Tarkennukset ja lisäykset julkaistaan aikanaan uutena täydennysteoksena kaikista sukuhaaroista. Lisäksi on suunnitelmassa erillinen Stenroth julkaisusarja erilaisille sukuteoksille.

Intermezzon tilauksia ottaa vastaan sukuseuran hallituksen ja historiatoimikunnan jäsen Sirpa Hanhela, Puustellinpolku 25 B 16, 00410 Helsinki. 040-5251674. sirpa.hanhela@kolumbus.fi

Kirjan hinta on 70 € + postikulut. Tilaukset maksetaan Stenroth sukuseura ry:n pankkitilille Handelsbanken 313130-1246594.

Sukutuotteita sukuseuran tunnuksella voit tilata:

Stenroth-pinssi, 3 € ja avaimenperä 5 €.

Stenroth-postimerkkivihko (10 kpl 1-luokka) 15 €.

Tilaukset: Jan Sundman, Nukkeruusunkuja 3 B 38, 00990 Helsinki, 040-8357397, jan.sundman@pp3.inet.fi.

Näin maksat jäsenmaksusi

Jäsenmaksulaskua ei ole lähetetty erikseen, niinpä odotamme suoritustasi pikaisesti, niin unohtuneista kuin tältä vuodelta.

Sukuseuran sääntöjen mukaan jäsen, joka ei ole maksanut jäsenmaksua kahteen vuoteen, katsotaan eronneeksi. Alla on pankkisiirtolomake. Leikkaa se irti, jos maksat pankkiin. Merkitse jäsenten nimet ja osoite sekä maksuvuodet viestitilaan, myös päätteellä tai automaattilla maksaessasi.

Jäsenmaksu 2010 ja 2011 on 20 €, nuorisojäsen 0 €. Pankki Handelsbanken 313130-1246594.

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	313130-1246594	TILISIIRTO GIRERING <small>Maksu välitetään saajalle vain Suomessa Kotimaan maksujenvälityksen yleisten ehtojen mukaisesti ja vain maksajan ilmoittaman tilinumeron perusteella. Betalingen förmedlas endast till mottagare i Finland enligt Ällmänna villkor för inrikes betalningsförmedling och endast till det kontonummer betalaren anger.</small>		
Saaja Mottagare	STENROTH SUKUSEURA RY	MAKSAJA: OSOITE:		
Maksaja Betalar		Jäsenmaksu	20,00 €	
		Nuorisojäsen	0,00 €	
Allekirjoitus Underskrift		Vitenumero Ref. nr		
Tilitä nro Från konto nr	-	Eräpäivä Förfallodag	15.5.2011	Euro